

UCHWAŁA Nr XLII/359/14
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 24 września 2014r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 -2020”

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późniejszymi zmianami) oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami) uchwala się, co następuje:

- § 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020” zwany dalej Programem, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie .
- § 3. Traci moc Uchwała Nr V/51/11 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 30 marca 2011r. w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Ryn
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Rynie

Jarosław Guz

Załącznik do
uchwały Nr XLII/359/14
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 24 września 2014r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2014 -2020**

WSTĘP

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym tworzy się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2020” zwany dalej Programem.

Program kierowany jest do mieszkańców Gminy Rynie a zwłaszcza osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU:

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005, Nr 180, poz. 1493, ze zm.);

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231, ze zm.);

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009, Nr 175, poz. 1362 j.t., ze zm.);

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zmianami);

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, ze zm.);

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zmianami);

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2011r. Nr 287, poz.1687 ze zmianami);

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2011r. Nr 209, poz.1245)

II. PRZEMOC W RODZINIE - PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU:

1. Definicja przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

„(...) przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności (...)” (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, ze zm.).

W Polsce przemoc w rodzinie była przez wiele lat tematem tabu, gdyż uważano, że nie należy wtrącać się w czyjeś sprawy rodzinne. Natomiast sprawcy przemocy mogli czuć się bezkarni. Osoby doznające przemocy były osamotnione i nie miały większej nadziei na pomoc z zewnątrz. Za sprawą wejścia w życie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 ze zm.) przemoc w rodzinie została podniesiona do rangi problemu.

W świetle ustawy przemoc to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2. Rodzaje przemocy w rodzinie i jej konsekwencje.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy. Wyróżniamy między innymi: przemoc fizyczną – czyli wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień;

przemoc psychiczną – obejmującą działania wykorzystujące nie siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych;

przemoc seksualną – polegającą na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy;

przemoc ekonomiczną – do której zalicza się wszelkie działania prowadzące do całkowitego, finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy

zaniedbanie – zaliczyć możemy tutaj niezaspokajanie potrzeb życiowych i emocjonalnych dziecka, brak ciepła, czułości, uwagi.

Przemoc, która ma miejsce w rodzinie należy do doświadczeń traumatycznych. Odbija się na zdrowiu psychicznym i fizycznym jednostki. Prowadzi do poważnych i długotrwałych problemów ujawniających się często w życiu dorosłym jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

3. Objawy pozwalające rozpoznać przemoc w rodzinie.

Przemoc jest zjawiskiem negatywnym o dużej szkodliwości dla jednostki.

Każdy jej rodzaj charakteryzuje się określonymi syndromami.

Jeśli chodzi o przemoc fizyczną to jest ją najłatwiej zdiagnozować.

Jednakże w przypadku dziecka nie zawsze można odróżnić skutki przemocy od skutków przykrego wypadku. Do niepokojących objawów należą m. in. :

- sińce i obrzęki, otarcia naskórka, krwawe pręgi i regularne przebarwienia skóry, krwawe plamy na bieliźnie, nietypowe oparzenia, klute i cięte rany, blizny, infekcje skórne i zakażenia, częste złamania, zwiększona wrażliwość na dotyk itp.;
- reakcje regresyjne np. częste bóle głowy i brzucha, częstsze korzystanie z toalety, brak kontroli fizjologicznej u dziecka powyżej 4 r.ż., obgryzanie paznokci, ssanie palca itp.;
- brak koncentracji, apatia, ospałość;

Najtrudniej zidentyfikować przemoc psychiczną.

Do jej syndromów należą:

- wzrost napięcia emocjonalnego, lęku, niepokoju, jak i również wzmożona czujność oraz brak zdolności do rozluźnienia;
- zmienność nastrojów;
- obniżona samoocena oraz poczucie własnej wartości, skłonność do izolacji, tłumiony płacz bądź też popłakiwanie w ukryciu, poczucie odrzucenia;
- brak żywej reakcji w sytuacjach, które u rówieśników wywołują ból, płacz lub protest
- chroniczny smutek, depresja, wzrost natręctw itp.;

Przemoc w rodzinie ma również społeczne objawy.

Należą do nich:

- brak ufności wobec otoczenia;
- wyuczona bezradność;
- spadek poczucia kompetencji
- wrogość i niekontrolowane wybuchy złości.

W przypadku dzieci:

- brak dystansu wobec dorosłych, ucieczki z domu, wandalizm, uzależnienie od agresora
- bójki z rówieśnikami
- złośliwość, zobojętnienie na karę;

4. Cykl przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie rzadko należy do aktów jednorazowych.

Najczęściej jest to długotrwały, powtarzający się proces, mający nawet kilkuletnią historię według zauważalnej prawidłowości. Składa się zazwyczaj z trzech następujących po sobie faz:

- faza narastającego napięcia – stanowi ona początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych;
- faza ostrej przemocy – charakteryzuje się wybuchem gniewu i wyładowaniem agresji;
- faza miodowego miesiąca – jest to okres skruchy ze strony sprawcy, który bez specjalistycznej pomocy kończy się nawrotem przemocy, co spowodowane jest ponownym wzrostem napięcia u agresora.

III. CEL GŁÓWNY

Stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy, a także zmniejszenie skali zjawiska na terenie Gminy Ryn.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.
2. Zwiększenie dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy.
3. Zmiana postaw mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości.
4. Spadek liczby rodzin, w których podejmowane są interwencje.
5. Podnoszenie kompetencji osób realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

V. DZIAŁANIA:

Uprzedzające, tj. diagnoza, informacja, edukacja- kierowanie do ogółu mieszkańców gminy, w tym także osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,

Interwencyjne, tj. opiekuńcze- kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie,

pouczające i izolujące - kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wspierająco- terapeutyczne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie (ofiara, świadek, sprawca).

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE:

- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie,
- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Urząd Miasta i Gminy w Rynie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rynie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Placówki oświatowe z terenu Gminy Ryn.
5. Policja
6. Służba zdrowia
7. Organizacje pozarządowe

VIII. PODSTAWOWE ZADANIA

Stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska na terenie Gminy Ryn.

Lp.	CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA	REALIZATORZY
1	Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy	pedagogizacja rodziców w zakresie metod wychowania bez przemocy	Placówki oświatowe
		zajęcia informacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży	
2	Zwiększenie dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy	rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	Urząd Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki służby zdrowia, Policja
3	Zmiana postaw mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości	Działania profilaktyczne: edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	Placówki oświatowe z terenu Gminy Urząd Miasta i Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej Policja
		wspieranie aktywnych form spędzania wolnego czasu	
		Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy w rodzinie	
4	Spadek liczby rodzin, w których podejmowane są interwencje diagnostyczne w rodzinie	opracowanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy	Zespół interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja
		ciągłe wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”	
		prowadzenie dokumentacji działań i ich efektów	
		podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie	
		monitorowanie sytuacji rodzin w których dochodzi do przemocy	

5	Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji pracowników instytucji i służb zajmujących się rozpoznawaniem zjawiska przemocy w rodzinie oraz działaniami interwencyjnymi	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ; Policja, Zespół Szkolno Przedszkolny ; Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe
---	--	---	---

IX. ZASADY POMOCY:

Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy, to:

1. Bezpieczeństwo i autonomia osoby doznającej przemocy
2. Odpowiedzialność osoby stosującej przemoc

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia a nawet śmierć, istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko osobie lub innym ze strony sprawcy, ofiar lub dzieci.

Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzona za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy w rodzinie. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

Praca z osobami doznającymi przemocy, nawet dla profesjonalnej kadry, jest bardzo trudna i wyczerpująca psychicznie. Wymaga uwzględnienia stopnia zniewolenia ofiary oraz dostosowania tempa pracy do jej gotowości do zmiany.

Osoby pracujące z tak trudnymi problemami powinny także być objęte systematycznym szkoleniem i pomocą psychologiczną.

Ważnym elementem w procesie pomagania pokrzywdzonym w wyniku przemocy w rodzinie jest także współpraca z innymi służbami i instytucjami – sojusznikami osób pokrzywdzonych.

W celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie Burmistrz Miasta i Gminy Ryn powołuje Zespół Interdyscyplinarny – na zasadach określonych odrębną uchwałą.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizując zdania określone Programem oczekuje się następujących efektów:

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie
2. Wzrost zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
4. Zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie
5. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Działania informacyjno edukacyjne skłonią osoby postronne do reakcji na przejawy przemocy w rodzinie i udzielanie pomocy ofiarom.

Poprzez system ciągłego podnoszenia kwalifikacji osób zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie oraz szereg działań edukacyjnych, profilaktycznych podniesie się świadomość społeczna, efektywność niesienia pomocy, zmniejszy wskaźnik występowania przemocy domowej i w rodzinie.

Niniejszy program pozwoli na zintegrowanie działań, podniesienie kompetencji wielu służb a także pomoże zwiększyć profesjonalizm kadry, co w rezultacie przełoży się na zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Ryn.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowany jest ze środków pochodzących z budżetu gminy oraz dotacji i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Rynie

Jarosław Guz